

MAGYAR KURIR

Bétsből, Kedden, Július 6-dikán 1819.

Frantzia Ország.

A' Követek' kamarájának Jun. 19-dikén tartott ülése nagyon nevezetes vala. A' Ministerek' és Independensek' között fontos nyilatkozatások fordultak elő. Alkalmatosságot Bignon nevű képviselő adott reá. Emlékeznek a' Kurir' T. Olvasójai, hogy Minister Deserre nem régen nagyon heves beszédet tartott vala ezen kamarában azok ellen, a' kik kérelmet adtak volt be azeránt, hogy a' számkivettett Frantziákat általában mind vissza kellene hivattatni. Arra is emlékeznek T. Olvasójink, hogy néhány képviselőknék nem lévén idejek arra, hogy ezen tárgyra nézve a' kamarában beszédeket tarthassanak; beszédjeiket, melyeket el nem mondhattak; azután nyomtatásban tettek közönséggé. Így tselekedett az itt nevezett Bignon is, kinék kihirdetett beszédében (lásd a' múlt félesztendőben költ M. Kurir' XLVI-dik számú darabjának 366-dik lapját) ezen szavak fordultak elő: „Mind azoktól a' tárgyak-tól, melyekről előttetek beszélenni szeretném vala, elvonván figyelmemet, van még fenn, arra, hogy a' Számkivettettek visszahivattassanak, egy *argumentum*, melynek valóságos dolog a' fundamentuma, 's a' melly kevés emberek előtt esmeretes, egy oly *argumentum*, melyről beszélennem engemet, egy ilyen nagy és veszedelemmel fenyegető időben, tsak egy szánakozásra méltó szerentsétlen sors akadályoztatott-meg, egy

„rettentő *argumentum*, mondom, melyet én ezen Orálószekéből kimondani félenk valek, 's a' mellyet tselekedni az Orálószekékre való tekintetből, kéntelennek is lenni tartokam magamat. Itt megállók. A' ki lőtt *vilves szó* nem tér többé vissza; mostanában nem élek ezen veszedelmes fegyverrel, tsak akkorra halasztom az ezzel való életmődön látni fogom, hogy ezt Ministerekinknek vakmerő meghoményülése elmulaszthatatlan kötelességemé tette. Örömmel hiszem azt, hogy Ministereink az én halgatásomat méltó módon fogják betsülni, sziveilni: én pedig szerentsésnek tartom magamat, ha halgatásom, szerentsétlen hazánkfiainak használni fog.“

Azt, a' mire ugyan azon levelünk szerént, a' *Journal des débats* akkor a' Ministereket hathatós szavakkal megintette, hogy a' Bignon' fenyegetődzését el ne halgassák, hanem őtet titkának kimagyarázására kénszerítsék, ezen Junius' 19-dikei ülésben próbálták véghez vinni a' Ministerek. Igasság' Ministere Gróf Deserre így beszéllett.

„Azon vádról akarok, úgy mond, beszélenni, a' melly bár ha nem ezen Orátori székből mondatolt is el, tsakugyan nem kevesebbé elhatott annak hangja az Ország' minden részeire, arról a' vádról, mellyet ezen kamarának egy tisztas tagja (Bignon) támasztott a' Ministerek ellen, a' ki nem atollotta egy kinyomtatott 's nagyon elszélesztett be-

széd által az Országlószék ellen egy retentő felfedezéssel, egy veszedelmes és ártalmas fegyverrel fenyegetődni, de a melyről mindazáltal ő az Országlószéket még akarja kimélni, remélvén, hogy a' Ministerek az ő halgatását megbátsúlván, ötöt annak félbeszakasztására kényszeríteni nem fogják. Most pedig én, valamint a' jelenlévő, úgy az előbbeni Ministerium' nevében, 's a' Király azon Országlószékének nevében, melynek munkájában a' Király' második ~~viszsaállítása~~ tásától fogva részeseülni szerentsém van, meghívom a' tisztelt Urat ezen kamarának sőt egész Francia Orzágnak színe előtt, 's kéresem által kényszeritem ötöt, hogy titkát felfedezze fel, 's kinyilatkoztatom neki: hogy az ő további halgatása rágalmazás lesz, 's ezen rágalmazásnak sullyát nem az Országlószék, hanem maga a' rágalmazó fogja érezni; hogy néki önműn bethülete és kötelessége parantsolják, hogy beszéljen, 's hogy az ő halgatása, ha ő a' mellett csakugyan meg talál maradni, nagyon rossza magyaráztatik." (A' Ministernek ezen szavait nagy helybehagyással fogadták a' közép pont és a' jobb oldal). —

Perrier (Bignonhoz): Hát nem felel Uraságod---

Az *Eurei Dupont* (Perrierhez): Ezen titok nem az Uré--- A' gyűlésben hathatós mozgás támadott, Bignon pedig ülőhelyéről felállván az Orálószékbe ment 's így beszéllet hathatós és felindulást jelentő hangon: — „Szavaimat ezen nyilatkoztatáson kezdem, hogy én nem tartozom az ő Kir. Felsége egygyik Ministere által hozzám intéztetett meghívásnak eleget tenni. (Erre ismét nagy felindulás támadott a' közép ponton és a' jobb oldalon). — Sokak így kiáltottak: Miért ne' tartozna --- Beszéljen az Ur!

Chauvelin: Az Orátornak igaz-

sága van; ne szakaszszák félbe a' beszédjét---

Bignon: A' Ministernek hozzám intézett meghívása egy votizálást illet, de a' mellyet én nyomtatásban, és nem itt ezen gyűlésben tettem: erre nézve nem is vagyok azért ezen gyűlésnek semmi számolással adós. Votizálásomban a' számkivettettet Frantziáknak pártjokat fogván kinyilatkoztattam vala, hogy kijelentett argumentumaimon kívül nekem van még hátra egy, a' melly valamely különös megtörtént dolgon fundálódik, a' mellyre nézve fenntartom magamnak, hogy akkor fogom azt Clienseim javára használni, mikor éppen ideje leszen. (Erre ismét nagyon zugott a' közép pont 's a' jobb oldal). Ha én a' kívánt felfedezést megtenném, az, azoknak kiknek velle szolgálni akarok, semmit se' használna. Midőn mi ezen kamarában a' számkivettettek viszsaátérésére nézve a' Királynak jóvállást tehetünk, midőn mi az 1816-ban Jan. 12-dikén költ törvény' 2-dik, 3-dik és 7-dik cikkelyeinek eltöröltetését jóvállhatjuk, ekkor leszen annak ideje, hogy én azon argumentumot, melly nállam tartalékban áll, kinyilatkoztassam, azért, hogy akkor jó következtetését várhatom. Addig, úgy itélek, hogy jó leszen halgatnom; sőt most azt is kimondom, hogy a' titoknak felfedezését, most, még az Országlószékre se' tartanam hasznosnak. Ezen időpontig, mondom, az a' halgatás, melyre magamat eltökéllettem, állandó kötelességem marad azoknak javára nézve, kiket védelmezni akarok, 's a' melly kötelességek megtagadására engemet semmi féle tekintet semmi meghívás reá nem veszen."

* * *

Későbbi tudósítások szerint a' Jun. 19-dikén tartatott ülésben még sokáig folytak a' Bignon titka felett való vote-

kedések. Minister Deserre így folytatta szavait: —

„Minden ember első bírása a maga kötelességeinek és tselekedeteinek, de csak a' tselekedet előtti, és csak addig, míg tselekedete által senkinek jussait és javát meg nem sérti. Mihelyest valakinek cselezése valamelly tselekedet által a' külső világosságra kijött, mindenkinek, kiket az érdekel, jussok van arra, hogy ezen tselekedetet kvalifikálják (ítéljenek felőlle) 's ha tettzik, ellene ki is kelljenek. Mi áll abban, hogy Bignon Ur a' maga beszédét nem ezen Oratori székéből mondotta-e? Ezen beszéd által, mellyet Bignon Ur kinyomtatott, kihirdetett, 's ezen kamara' tagjai között kiosztott, megtámodtatik-e a' Király' Országlószeke? A' kérdés csak ez. Ha ez valóságos megtámodás, ha ezt a' közönséges vélekedés valóságos megtámodásnak tartja; így senki kétségbe nem hozhatja azt, hogy mi, a' Király' Ministerei, bírunk azzal a' jussal, sőt hogy kötelességünk legyen, hogy itten ezen megtámodót megszollítsuk 's őtet meghívjuk, hogy vádjának fundamentomait hordja fel és bizonyítsa-meg: mert azt erőssíteni, a' mit Bignon Ur a' számkivetettkre nézve kiadott beszédjének végén erőssített, tudniillik, hogy az ő kezében még találtassék egy bizonyos argumentum, egy oly gyilkos fegyver, melly az Országlószecken kemény tsapást ejthet, és hogy ő ezen tsapást csak azért halasztja el, hogy a' Ministereknak ő általa úgynevezett vakmerő megátalkodásán felelem által győzedelmeskedjek — annyi, mint az Országlószecket minden igyekezettel, egy vádnak; még pedig annyival terhesebb és gyűlölségesebb vádnak terhe alá vetni, mennél bizonytalanabb és esmeretlenebb lehet az arra való indítók. Senkinek nintsen, Uraim, az a' jussa, hogy valakit vádolhasson, ha ar-

ra nem alkalmas, hogy vádját kifejttesse 's megbizonyíthassa.

„Csak két esetet tehetünk-fel: Vagy semmi közelébről való bizonyítást nem tudott felhozni Bignon Ur mikor beszédjét kihirdette; vagy valóságos bizonyító eszköznek kell kezei között találtatni: az első esetben a' lett volna kötelessége, hogy halgasson; ha pedig a' második eset áll-meg, úgy ő, megszollíttatván 's meghívattatván, hogy szolljon, hogy magát magyarázza-ki azoknak megszegyenitessékre, a' kik hozzá ezen meghívást intézik, felfedezni tartozik azt a' rettentő titkot, mellyel ellenek ily nagy bizakodással fenyegetődzött. Addig pedig — sajnálom hogy ki kell mondanom, de az igazság és kötelesség kényszerítenek reá — míg Bignon Ur ezen meghívásnak eleget nem teszen, de jure fel lehet tenni felőlle, hogy rágalmazást követett-el. De nem is lehet különben, Uraim; hisze' az Országlószecek ellen nem bírhatunk olyan jussal, mellyel más ellen senki ellen nem bírhatunk, azzal tudniillik, hogy azt valaminek halgatása által rágalmazzuk. Minden magános ember ártatlannak tartatik addig, míg meg nem győzeteit affelől, hogy bünös; 's hát az Országlószeckre nézve nintsen-é ezen feltételnek az az ereje, melly a' magános polgárookra nézve van? Azt mondja Bignon Ur, hogy oka van, a' melyre nézve most halgatni kéntelenítettik. Mi pedig ismét csak azt felelhetjük neki, hogy eszszerént jobb lett volna neki egészen halgatni. De ugyan ő azt is mondja, hogy a' halgatást félbe fogja azon napon szakasztani, midőn ezen kamarát hajlandónak fogja találni arra, hogy a' Királytól az 1816-ban Jan. 12 dikéán hozott törvény' 7-dik cikkelye' eltörlését kérje, melynek ereje szerint azok a' Királygyilkolók számkivetésbe küldettettek, kik a' Bonaparte visszajövetelében ma-

gokat munkásoknak bizonyították. Ez a nap, Uraim! mint mi reméljük, eljön a soha nem fog. Ezen tárgy eránt, Uraim, egész nyilvánossággal kell beszélnünk. En ezen kamarában senkit nem vádolok; s meggyőződéssel hiszem, hogy azon tagok, kik Május' 17-dikén az ellenkelttek, hogy a' számkivettettek' névében beadott kérelem fére tétetődik, semmi részrehajló s a' Király ellen törekedő indulat által nem ösztönöztek, hanem bizonyos pontig a' Constitúzióból merített argumentumok által ragadtattak arra. En tehát őket személyesen meg nem támodom, csak azt mondom, hogy meg vagyok győzötve affelől, hogy azok az egy formájú s a' számkivettettekért minden különbség nélkül azon egy időben beérkezett kérelmek, a' Királyi Országlásnak valamely megegyezett akaratból származott megtámogatása volt légyen. (Erre a' bal szárnyról nagy zúgás, a' közép ponton pedig s a' jobb oldalon ily kiáltozás, úgy van! úgy van! hallattattak).

Az Eurci Dupont: A' Minister Ur' meggyőződése semmit se' teszen a' dologra ----

A' Minister: — „Nem Uraságtokat illettem beszédemmel; Uraságtokat kihagytam a' játékból; sőt többet mondtam, azt mondtam, hogy megengedem, hogy Uraságtok úgy ítéltek, hogy csak a' Constitúzió mellett szollanak. De még egyszer elmondom azt, hogy meg vagyok affelől győződve, hogy 20 vagy 30 kérévelcknek, mellyek mind egy formába öntetve voltak, s a' *Conclusiojokban* mind megegyeztek, nem egyebet tárgyazhattak, hanem csak a' Királyi Országlósze'knek megtámogatását. S mi volt valójában a' mi a' Királytól kívántott? Az a' mit hasonló esetben egy magános személytől kívánni, a' kötelesség-gegyűgyűbb érzése, s a' leggyengébb

erköltsi szemérem, meg nem engedhetlek volna. Ezen öszszeesküvés' Szerzője úgyesen elintézték vala, hogy legelőbb a' Királyi karakter' méltóságán kell egy dőfést tenni megpróbálni, hogy annakután a' Királyság annál bizonyosabban elrontattathassék. Ezen meggyőződéssel kelttem en ki ezen kéré' levelek ellen, ezzel is fogok mindenkor ellenek ezen gyűtsben kikelni; és sokkal nágyobban hetsülöm hazámat, hogy se' azt hihetném, hogy itt valaha olyan Követe'k fognak megjelenni, a' kik ezen gondolatban vélelem osztozni nem fognának s éppen úgy nem tselekednének, mint a' mostani kamara' tagjainak sokkal nágyobb része tselekedetü.”

* * *

Minthogy az igazság' Ministere ezen beszédében egyebek közt bizonyos öszszeesküvésről s a' Királyi Országlósze'knek megegyezéssel való megtámogatásáról is beszélt, ez által némelly tagok nagyon érdekeltetve lenni érezték magokat, kiknek neveikben és képekben Chauvelin felállván, sajnállotta, hogy az igazság' kormányozóját az indulatosság s a' részrehajlás lelke ily fundamentummalan erőssítésekre ragadhatta: — „Egyéberánt, így szollott Chauvelin végezetre, mi az oka, hogy Bignon Urnak ezen megszollittatása ily sokáig halasztatott? Ha a' Ministere'knek jussok ezen meghívásra, miért várokoztak azzal ily sokáig? A' mi magát a' dolgot illeti, szavakat is olyanokat adnak a' mi Collegánknak Bignon Urnak szájába, mellyek abból soha ki nem jöttek. Így példának okáért, ő soha nem mondta azt, hogy titkának felfedezését halasztani fogja addig, még a' mostani kamara helyébe más kamara nem fog öszszegyűlekezni.

Perreau és az Eurci Dupont is felállván azokat védelmezték a' Minister' beszédje ellen, kikörtök adták be a' kö-

relmeket. Dupont meghívta a Minis-
tert, hogy mutasson azok között, kik
kerelmek által számkivetettekért a ka-
marához folyamodtak, tsak egygyet, a'
ki betsületes polgár nem volna. — A'
Minister erre így felelt tsak üőhelyéről:
Az én szavam nem intéztettek a' Kérők
ellen. — Courvoisier pedig abban fog-
ta pártját a' Ministernek, hogy magya-
rázta-meg, hogy egy öszszcesküvésnek
fennállását nem minden fundamentum
nélkül lehet erőssíteni: —

„Egy tag (Chauvelin), ki előttem
beszélte, így szólt Courvoisier, annak
megbizonyítását kíváná Ministerünktől,
hogy áll fenn öszszcesküvés. Én szolgál-
hatok ezen Orátornak *praesuntioval*
(az az, hogy fel lehet tenni egy ily öszsze-
esküvést). Párisban egy ágazgató Lizto-
ság áll fenn; ez, egy Frantzia fő város-
ban (Lyonban lévő, kilentz szemelvekből
álló Biztossággal levelez, melly amattól
útasításokat, vagy inkább parancsolato-
kat veszen. A' kilentz tagok közül min-
denik azon iparkodik, hogy magának ösz-
szesatolódásokat csinálhasson, 's abban
maga ül elöl. Ekképpen ágaztatják a'
departamentekre szélyel a' magok egy-
gyetértéseket. Ily módon könnyen le-
het kerelmeket készíttetni, 's a' többi.
(Ezen beszéd hosszas zugolódásra szol-
gáltatott alkalmatosságot).

(Ez a' heves beszélgetés még sokáig
folyt ekképpen; Gróf Decazes is tüzes
beszédet tartott. Mind ezekre vissza té-
rünk a' jövő pénteki újságunkban).

Az Urnapi processió Párisban Jun.
13-dikán szokott fényességgel men-
hez. Monsieur, a' Király' testvére,
Angouleme Princzel és Princznével a'
S. Germain l' Auxerrais, Princz Berry
pedig a' Magdalena templomabéli pro-
cessióval mentek. A' Párisi Protestans
lakosok nagy részint, 'nként szönyege-

ket függesztettek ki ablakaikból. Gróf
Boissy a' Anglas ellenben, a' ki hason-
lóképpen Protestans, megizente a' Pol-
gárnesternek, hogy ő maga ugyan nem
fog az ablakaiból szönyegeket kifüggesz-
tetni, hanem a' Polgárnesterre bizza,
hogy, ha szükségesnek találja, gondos-
kodjék maga rólla.

Az az irás, melyről említettük, hogy
40 Frantzia Fő Papok' aláírása alatt a'
Pápához küldetett, három részből áll.
Egygyikben az Egyháznak Frantzia Or-
szág' állapotját írják - le az Érsekek és
Püspökök. A' másikban az Országlószék
intezeteit 's czélzásait adják elő. Har-
madikban a' magok vélekedéseiket feje-
zik ki. Az egészet azzal rekesztik be,
hogy általában az ő Szentsége' böltssé-
gére bizzák meghatározását, hogy mitso-
da eszközökkel kellések élni.

Spanyol Amerika.

Az Admirális Brion hajós seregé-
ről még semmi bizonyost nem tudunk;
nagyon ellenkező tudósítások érkeztek
feőlle. Némelyek azt erőssítik, hogy
nagy tengerhánykodás lepte volna meg,
's tsak nem semmivé lett egész expedi-
tziója; más tudósítások ellenben azt erős-
sítik, hogy a' Caraccasi partra szeren-
tsesen kiszállított 3000 embert, kik *Por-
to-Cabellóra* reá ütven azt elfoglalták.

Sokkal bizonyosabban írnak a' *Mac-
Gregor* expeditziójáról. Ő a' Darien
nevű keskeny földnek napkeleti partjára
tette ki fegyveres népét, a' hol *Porto-
belló* nevű várat, melly Panamának tsak-
nem általellenében esik, elfoglalta. A'
Spanyol Kommandáns Hoare, ki ezen
tartományt kormányozza, előre megizen-
te volt a' Carthagenai Kommandánsnak,
hogy küldjön segítséget Porto-bellónak vé-
delmezésére: de ez nem merte telyesíte-
ni a' Panamai Kommandáns' kívánságát,
azzal mentven magát, hogy a' vezérlése

alatt lévő katonaság már 15 hónapoktól fogva nem kapott zsoldot, melyre nézve nagyon hajlandó az elpártolásra, s félni lehet, hogy mind Macgregorhoz csatlózná magát. Macgregor, azonnal hogy Porto-beliót megvette, Bonaparte idejébéli hangon készült proklamációt hirdettetett-ki, melyben ily kifejezések fordulnak elő: — „Az Uj-Granadai armáda (így nevezi a' vezérleése alatt lévő sereget) ditsősséggel fedte-be magát. Portobello, Déli Amérikanak legerősebb vára, a' ti karjaitok' vitézségének csak néhány orákig se' állhata ellene. Katonák! Első várfoglalástok ditsősséges vala; ez néktek szerentsére és további győzelmekre való utat nyit! Panama hív bennünket. Előre tehát katonák, hadd láthassa nem soká a' Déli Ozeánus a' maga' partjain az Istmus (a' Panamai keskeny föld') meggyőzőjité! — Macgregor maga személyesen vezérlette-be seregeit Portobelloba. A' vár' erősegeire 's a' benne találtatott készületekre nézve nem lehetett volna annak ily hamar történhető elfoglaltatását várni. — 115 ágyut, 8 mozsarat, 1460 hordó puskaport, 19,626 golyobist, 2640 bombit, 28,760 puskatöltést, 300 puskát találtak benne. Hanem az ott lévő őrző sereg csak 466 emberből állott, kiknek egy része Macgregornál szolgálatot vállolt. Macgregor haladék nélkül Panamának szándékozott útját venni.

A' Ney-Yorki levelek után az a' hír terjedett-el, hogy Generális *San Martin*, a' Chilibeli insurgens armáda fő vezére, innét 5000 emberekkel Buenos-Ayresnek vette volna útját. Az ő útját némellyek arra magyarázzák; hogy azoknak védelmezésekre menne oda, a' kik Constitúción fundálódó Monarchiát akarnak felállítani. Mások ellenben úgy ítélik, hogy azért viszi ezen armádát Buenos-Ayresbe, hogy ezt, a' Radikusi

régén készülő nagy expedízió ellen, ha talám ez oda célozna, 's ott véletlenül meg találna jelenni, védelmezze.

Az Amérikai levelek még meg nem szüntek erőssíteni azt, hogy Spanyol Ország Cubát Angliának adta. — Az a' hír is szárnyalni kezdett, hogy Kaliforniát meg az Orosz Birodalomnak engedte által Spanyol Ország. — Mondják, hogy egy Orosz fregát jelent volna meg a' Kaliforniai part mellett, 's ez hirdette volna ott ki ezen általengedést.

B é t s.

A' *Perugiából* Junius' 26-dikán indult levelek szerint a' Karolina Császári Fő Hertzegaszszony egészsége naponként erőssödött, annyira, hogy örömmel reménlettek, hogy a' Cs. Fels. Udvarnak Florenzia felé lejendő elutozása kevés napok mulva megtörténhet.

* * *

Bétsnek figyelmét egy üstökö's tsillag, minckelötte az újságokban valamit olvastunk volna felölle, véletlenül magára vonta, annyival is inkább, hogy nagyon jól lehet látni, 's olyan helyt tűnt elő, hogy Bétshez nagyon közel lenni látszik. A' kik Bétsbe jártak tudják, hogy a' mint a' Duna Bétshez közelit, jobb partján egy hegy emelkedik-fel, melynek neve Leopolds-berg. Bétsnek bástyájáról nevéen az ember ezen hegy felé, éppen itt látja ezen tsillagot a' Duna felett, 's a' látás' határozátja felett csak annyi magasságra, mint a' nevezett hegy háromszor vére. Üstökö't felfelé veti, csak valami kitsinyt hajlik naphelyt-re. Szép nagy tsillag! Azt tartják felölle, hogy nem fog alább való lenni, mint az 1811-béli volt.

Itt reitendő meleg napok kezdenek jární.

Hazai Dolgok és egyéb Toldalékok.

Magyar Ország.

A' Budai M. Asszonyi-Egygyesület az ő tisztelt Elölülőjét, Méltóságos Szápáry Anna Méltóságos Gróf Sándor Vincze ő Nagysága Hitvesének halála által elvesztvén, hogy a' jöltévőségnek lelke tovább is hathatósan fenn tartassék, és a' szegényeknek gyámolítása bizonyos úton-és módon folytattassék: a' kegyes Intézetnek Tagjai gyűlést tartottak, és köz meggyegyzéssel választották Elölülőjöknek, és meghírték Nagy Méltóságú Korompai Gróf Brunszvik József Magyar Országai Királyi Tárnok Mester ő Excellentiájának Hitvesét, született Majthényi Mária Anna Asszony ő Excellentiáját, a' ki különben is könyörületes jó szívének, és a' szegényeken segítő kősz indulatjának oly fényes példát adta, hogy az ő Kormányozása alatt azon szent célra való törekedés új életre kaphat. Ő Excellentiája eddig is azon Intézetnek fő munkás tagja volt, és azért az Elölülőiségre emeltvén üresen hagyta egy főbb Tagnak helyét, melyre ugyan az nap hasonló köz meggyegyzéssel választott ő Excellentiájának leánya Julia, Báró Szoborsinyi Furray Úrnak Hitvese.

* * *

Posonyban Június' 21-dikén a' Királyi Academia egy érdemes Elöljáróját, úgymint Nagy Tiszteletű Hemtner Florián Urat, a' Kegyes Oskolák' Szerzetének Tagját, és ezen Academianak Pro-Directorát vesztette el véletlen gutaütés által. Az ő jeles Tudománnya 's kellemetes nyájassága által azt megnyerte, hogy valamint életében közönségesen kedveltetett, úgy holta után az ő elvesztését mindnyájan sajnálják.

Kassáról. — Kassa Városának közönségesen szeretett és tisztelt Fő Birája, néhai Tek. Dobai Dobay Dániel Ur, sokszori tartós erőtelenkedései után, most utollyára Vese-gyuladásbeli nyavalyában Június' 2-dik napján, közönséges hasznú életét, 65 esztendő korában bevezvén, — meghidegedett teste, az utolsó tisztességet megadó külömbkülömbféle rendű, rangú, és méltóságú Uri Rendeknek és személyeknek, érdemes Polgároknak, Polgárnéknak, és mindenféle városi lakosoknak kísérések; — és szép kezesztyéni türedelmet hangzó, mindenféle városi harangoknak szomorú zúgások között, a' Reformátusok temetőjökben készített kriptában, Junius' 5-dikén eltemettetett. A' következett napon u. m. Junius' 6-dikán reggeli tíz óraker, tartotta az Exequiát, vagy utolsó tisztesztételt, a' Reformátusok mostani szeretett Predikátorok, szent letzkéül választván Esa. III. 2. 3. 4. verseit, melyeknek útmutatások szerént, ékesen és tudósan rajzolván le, az igaz és jó Birót, a' jelen volt fényes gyülekezet előtt, kézzel tapogathatóvá tette abban, a' megholt Birónak, néhai Tek. Dobay Dániel Úrnak igaz képét: a' ki is, a' maga válogatott erköltsü karakterével, mint jó ember, mint jó biró, mint igaz Kosmopolita, — Kassa városa polgárjainak szivekben sokáig tartó, jegyző könyveiben pedig meg nem haló betses emlékezetét hagyta maga után.

* * *

Devetserből, Veszprém Vármegyében. Azon szerentsétlenség, mely e' folyó esztendőben kedves Hazánknak több helységeit érte, a' mi Mező-Városunkat is nagy szomorúságba merítette; mert Mártius' 17-dikén dél tájban tűz támadván

másfél óra alatt minden kitelhető védelmezésnek ellenére 148 házat hamuvá tett, és így a lakosokat végső szegénységre juttatta. Mély keserőség epeztette mindnyájunknak szívét elpusztult Városunkat tekintvén, csak az a reménység ébresztette még valamennyire elnyomott sziveinket, hogy termő földjeinkben, 's a következő aratásban reménylhetünk segédelmet. — De ezen egy biztató vizsgálástól is végképpen el estünk, midőn Junius' 7. dikén délután a szörnyű jégesső elverte egész határunkat, 's így kettős súlyával nyom bennünket a nyomoruság, mert mind a Városban, mind a földeinken pusztulást látunk; és mind a mostani szükségétől keményen nyomtatunk; mind a jövődéli szegénységtől irtózára félünk. Hazánkban boldogabb Lakosi! kiket az Isteni Gondviselésnek rendelése illy súlyos nyomorúságtól megkéméltett, vessetek könyörületes szemeket egy illy elnyomott községre, melly hasonló szomorú esetekben mindenkor kész volt Hazafi társait segíteni, és vizsgasztalni.

* * *

Kulán Nemes Bats Vármegyében több nemes érzésű Tisztviselők, midőn Ketskémét Városának tűz által való szerencsétlenségét meghalották, egyszeribe azon nagy lelkű gondolatra jöttek, hogy ezen kárvalloottakon a tőlök kitelhető módon segítsenek. Ezen jótévő tzelra tehát egy Theátroni Játékot adtak elő, 's arra a környékben lakozókat is meghívták. A játékból a kárvalloottaknak segédelmek-re 200 forintnál többet gyűjtöttek, a' mellyes örömmel által is szállítottak.

Büdöskö-füstölési-készület.

Valamint az Orvosok úgy a' Nemorvosok is jól tudják már, hogy melly hasznos orvosi erővel bírjon a' бүдöskőnek göze, ha ahoz alkalmaztatott készület' segédelmével a' test véle füstöltetik. De éppen így tudva van az is, hogy az ezen füstöléshez kivántató készületet, vagy alkotmányt eddig csak Bétsből lehetett nagy költséggel megvitetni, és hogy éppen ezen drágasága okozza, hogy oly módon el nem terjedhet 's oly számassá nem lehet, mint kívánható volna. Hogy tehát ezt hazánkban minden Orvosok lehető oltsón megszerezhezzék, ezennel hírül adja az Alólirt, hogy egy idevaló Orvosnak igazgatása alatt, a' ki egy illyen füstölő készületet maga is leghasznosabb követkekezéssel tart, ilyeneket oly tökéletesen készített, hogy a' Doktor Gales által Párisban feltaláltattaknál 's Doktor de Caro által az Ausztiai-Státusokba általplántáltattaknál semmivel nem alábbvalók. Egy illy egész készületű alkotmánynek ára, a' bepakkolást is belészámálván, Conv. pénzben 150 forint. Azon Orvos Urak, kik magoknak ezt megvitetni kívánnyák, járuljanak vagy az előttök esmeretes idevaló kereskedő házakhoz, vagy pedig frankozott levelekkel egyenesen magához az Alólirthoz, melly esetben néki, az elküldés' módját is megírni ne terheltessenek. Minden illy készület mellé egy rajzolat, egy modella, 's a' felállítás', sőt, ha kivántatni fog, a' véle való bánás' módjáról is, egy előadás, leírás, adatik. Pest, Május' 1. ső napján 1819. —

Vogel S. A. Privilegiált Házbitor-Fabrikás.

Száz forint Conventiósz pénzért adtak Váltó czédulában: — Julius' 2. dikán 248 — 3. dikán 248 — 5. dikán 247 $\frac{2}{5}$ — forintot.

Marhahúsnak fontja, Bétsben, Juliusra, 18 krajtzárra határozottatott.